

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 15 0 К 002355 16 Кж 4
Бања Лука, 25.10.2016. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и Обрена Бужанина, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог М.М., због стицаја кривичних дјела убиства из члана 148. став 1. Кривичног закона Републике Српске и недозвољене производње и промета оружја или експлозивних материја из члана 399. став 1. истог закона, одлучујући о жалбама оптуженог и његовог браниоца М.Т., адвоката из Т., изјављеним против пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 К 002355 15 К од 30.05.2016. године, након одржане сједнице вијећа, којој су присуствовали републички јавни тужилац Витомир Солдат и оптужени, а у одсутности уредно обавјештеног браниоца оптуженог, дана 25.10.2016. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се, као неосноване, жалбе оптуженог М.М. и његовог браниоца и потврђује пресуда Окружног суда у Требињу број 15 0 К 002355 15 К од 30.05.2016. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Требињу број 15 0 К 002355 15 К од 30.05.2016. године, оглашен је кривим М.М., због кривичног дјела убиства из члана 148. став 1. Кривичног закона Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 49/03, са измјенама, у даљем тексту: КЗ РС), за које дјело му је утврђена казна затвора у трајању од 12 (дванаест) година, у стицају са кривичним дјелом недозвољене производње и промета оружја или експлозивних материја из члана 399. став 1. КЗ РС, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци, те је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година и 4 (четири) мјесеца, у коју му је на основу одредбе члана 44. КЗ РС, урачунато вријеме проведено у притвору. Истом пресудом, на основу одредбе члана 108. став 3. Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 53/12, у даљем тексту: ЗКП РС), оштећена С.М. је са имовинскоправним захтјевом упућена на парницу, те је на основу одредбе члана 62. став 1. КЗ РС, оптуженом изречена мјера безбједности одузимања предмета и то пиштоља, као предмет који је употребљен за извршење кривичног дјела, док је на основу одредбе члана 399. став 7. КЗ РС, од оптуженог одузета војничка полуаутоматска пушка калибра

7,62 мм фабричког броја 0-00.022. На основу одредбе члана 99. став 1. ЗКП РС, оптужени је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка, о чему ће првостепени суд донијети посебно рјешење.

Против наведене пресуде жалбу су, благовремено, изјавили оптужени и његов бранилац. Обе жалбе су изјављене због погрешно утврђеног чињеничног стања, због повреде Кривичног закона и због одлуке о кривичној санкцији, те је жалба оптуженог изјављена и због одлуке о трошковима кривичног поступка. Осим тога, мада у жалби оптуженог није наведен жалбени основ битне повреде одредаба кривичног поступка, у образложењу те жалбе се износе аргументи и за овај жалбени основ. Приједлог жалбе оптуженог је да се побијана пресуда преиначи тако што ће се „изрећи кривична санкција нужне одбране из члана 11. КЗ РС“ или да се иста укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, док је приједлог жалбе браниоца оптуженог да се побијана пресуда преиначи и оптуженом изрекне мања казна или да се пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Окружни тужилац није подносио писмене одговоре на жалбе оптуженог и његовог браниоца.

Сједница вијећа је одржана у одсуству уредно обавјештеног браниоца оптуженог, а у складу са одредбом члана 318. став 4. ЗКП РС.

На сједници вијећа, оптужени је остао код разлога и приједлога из своје жалбе, те је подржао жалбу свог браниоца, док је републички јавни тужилац предложио да се те жалбе одбију као неосноване и потврди првостепена пресуда.

Разматрајући спис, побијану пресуду и жалбе, одлучено је као у изреци ове пресуде, из слједећих разлога:

Нема повреде права на одбрану, као битне повреде одредаба кривичног поступка, на коју указује жалба оптуженог, а која је по тврдњама из ове жалбе учињена на начин што је првостепени суд дозволио тужиоцу да на главном претресу, након завршеног доказног поступка, измијени оптужницу. Наиме, одредба члана 290. ЗКП РС прописује да ако тужилац оцијени да изведени докази указују да се измијенило чињенично стање изнесено у оптужници, он може на главном претресу измијенити оптужницу. Обзиром да се главни претрес завршава након давања завршних ријечи, када судија, односно предсједник вијећа објављује да је главни претрес завршен, а сходно члану 292. став 3. ЗКП РС, па како је у конкретном случају, тужилац измијенио оптужницу на главном претресу, прије давања завршне ријечи и затим питао странке и браниоца да ли је потребно да се одгоди главни претрес, ради припрема одбране, то по ставу овог суда, а супротно жалбеним тврдњама, није повређено право на одбрану оптуженог.

Неосновани су и приговори из жалбе оптуженог којима се истиче да је његово испитивање у истрази у погледу кривичног дјела недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја из члана 399. став 1. КЗ РС, спроведено супротно одредби члана 142. и 143. ЗКП РС, због чињенице да је

саслушан без присуства браниоца. Наиме, одредбом члана 143. став 2. тачке б) и в) ЗКП РС је прописано да ће се осумњичени на почетку његовог испитивања поучити да може узети браниоца по свом избору који може бити присутан приликом његовог испитивања, као и да има право на браниоца без накнаде у случајевима предвиђеним тим законом, да се може изјаснити о дјелу које му се ставља на терет и изнијети све чињенице и доказе које му иду у корист и ако то учини у присуству браниоца, да је такав исказ допуштен као доказ на главном претресу и да без његове сагласности може бити прочитан и коришћен на главном претресу. Одредбом члана 53. ЗКП РС је прописано када осумњичени, односно оптужени мора имати браниоца, па је тако, између осталог прописано да осумњичени, односно оптужени мора имати браниоца већ приликом првог испитивања ако је нијем или глув или ако је осумњичен за кривично дјело за које се може изрећи казна дуготрајног затвора, као и приликом изјашњења о приједлогу за одређивање притвора. Према томе, како је у конкретном случају, осумњичени поучен о свим његовим правима, у смислу одредбе члана 143. став 2. ЗКП РС, након чега је исти изјавио да за то испитивање неће узети браниоца, јер му није потребан (како то произилази из Записника о његовом испитивању број Т16 0 КТ 0005113 14 од 04.12.2014. године), те како се не ради о случајевима прописаним у одредби члана 53. ЗКП РС, којом је прописано када осумњичени мора имати браниоца, то су неосновани жалбени приговори оптуженог којима се истиче да је његово испитивање у истрази извршено у супротности са одредбама члана 142. и 143. ЗКП РС.

Исто тако, обзиром да је током првостепеног поступка дата могућност одбрани да своје аргументе супротстави аргументима оптужбе, на начин што су на приједлог одбране спроведени како субјективни, тако и објективни докази, то нема мјеста приговорима из жалбе оптуженог, заснованим на тврдњи о почињеној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која одражава повреду права на одбрану у облику нарушене равноправности странака због неједнаког процесног положаја оптуженог, посматрано с аспекта извођења доказа пред судом, нити да је дошло до повреде принципа једнакости оружја садржаног у одредби члана 14. ЗКП РС

Приговорима жалби оптуженог и његовог браниоца није доведена у сумњу правилност чињеничних утврђења првостепене пресуде нити закључак да радње овог оптуженог, предузете критичне прилике и описане у тачки 1. изреке побијане пресуде, садрже битне елементе кривичног дјела убиства из члана 148. став 1. КЗ РС. Наиме, жалбе не оспоравају да је оптужени, критичног дана пуцао из ватреног оружја и лишио живота оштећеног З.М., међутим тврде да је оштећени први започео сукоб, на начин што је најприје вербално напао оптуженог, те затим кренуо према њему у намјери да га физички нападне, са подигнутим рукама, да се оптуженом учинило да у једној руци оштећени држи пиштољ, те да је оптужени пуцао из пиштоља у циљу да одбије тај напад, а не у намјери да лиши живота оштећеног. Дакле, одбрана заступа тезу да је оптужени поступао у нужној одбрани, евентуално у прекорачењу нужне одбране у стању јаке раздражености изазване нападом оштећеног.

Оцјењујући изнесене приговоре жалби оптуженог и његовог браниоца у овом основу побијања пресуде, овај суд налази да су ти приговори неосновани. Наиме, побијана пресуда је посебно анализирао садржај исказа свједока Н.М.,

из којег исказа је неспорно утврдила да је инкриминисаном догађају претходио вербални сукоб између оптуженог и оштећеног, који сукоб не оспорава ни сам оптужени у свом исказу датом на претресу пред првостепеним судом у својству свједока. Надаље, побијана пресуда је посебно и детаљно анализирала судско-медицинско и балистичко вјештачење по вјештаку судско медицинске струке др Ж.К. и вјештаку балистичару М.М., те је затим то вјештачење довела у везу са осталим доказима, прије свега са вјештачењем ватреног оружја, чаура и зрна, вјештачењем трагова барутних честица и даљине пуцања, као и психијатријско вјештачење по тиму вјештака проф. др. сци. мед. М.С. и др. С.С., па се такав приступ побијане пресуде у оцјени сваког доказа појединачно и у вези са осталим доказима, не може оспорити аргументима изнесеним у жалбама оптуженог и његовог браниоца. Истовремено, побијана пресуда је изнијела садржај и исказа оптуженог, те је тај исказ (у дијелу који се односи на постојање напада од стране оштећеног) правилно оцјенила као невјеродостојним, дајући ваљане разлоге, које у цијелости прихвата и овај суд, због чега га не прихвата, па се жалиоци упућују на те разлоге.

Наводи из жалби оптуженог и његовог браниоца, којима се оспорава судско-медицинско и балистичко вјештачење, тврдњом да је исто у супротности са налазом и мишљењем др. И.К., су без основа, обзиром да је наведени доктор у свом исказу на претресу пред првостепеним судом објаснио разлог те разлике, наводећи да је он по налогу МУП-а изашао на лице мјеста, да је констатовао смрт оштећеног и да је смрт наступила услијед повреда нанесених из ватреног оружја али да није у потпуности прегледао леш (чиме је изостао детаљан опис и број повреда на тијелу оштећеног) јер је знао да слиједи обдукција настрадаога и да ће љекар специјалиста судске медицине детаљно да опише повреде које су настале.

Надаље, обзиром на суштину једне од теза одбране да је оптужени лишио живота оштећеног у нужној одбрани или евентуално у прекорачењу нужне одбране, усљед јаке раздражености или препасти изазване нападом, кључно питање које је правилно ријешено првостепени суд и за то у образложењу пресуде дао ваљане разлоге, је закључак да није било истовременог нити непосредно предстојећег напада од стране оштећеног према оптуженом, када је оптужени у тијело оштећеног испалио 8 хитаца из пиштоља, као и да није био у стању јаке раздражености или препасти изазване нападом, већ се само налазио у реактивном стању насталом због страха, гњева, љутње, бијеса, повишене емоционалне узбуђености, раздражености, због којег су (стања) његове способности схватања дјела, као и његове могућности управљања својим поступцима, биле смањене, али не и битно. При том, овакво утврђење првостепеног суда произилази како из психијатријског вјештачења, тако и из дијела исказа самог оптуженог, у којем је исказао да након што је наводно био нападнут од стране оштећеног, размишљао шта да ради, да је очекивао да га оштећени вјероватно више неће нападати, па с обзиром да је био у радном одијелу, да је ријешено да оде до сушаре, наложи ватру и након тога да оде до полиције и у том моменту је одлучио да оде до себе, да узме пиштољ, у намјери да одврати оштећеног ако га поново нападне, па је ушао у дрварницу, узео малу сјекирицу, црну пластичну гајбу и двије биље исцијепане, ставио је поред пања и почео да ситни потпалу и да слаже у ту пластичну гајбу.

Неосновани су и приговори жалбе оптуженог и његовог браниоца оптуженог којима се оспорава правилност закључка садржаног у образложењу побијане пресуде у погледу психичког односа овог оптуженог према дјелу. Наиме, побијана пресуда је у погледу облика виности оптуженог, дала ваљано и детаљно образложење, правилно закључивши (на основу налаза и мишљења вјештака субспецијалисте судске психијатрије и специјалисте неуропсихијатрије) да је исти у вријеме извршења предметног кривичног дјела био у стању смањене урачунљивости, те јасно дефинишући психички однос оптуженог према дјелу, правилно га одређујући као директни умишљај, јер је оптужени био потпуно свјестан да својим радњама (испаљивање чак 8 хитаца из пиштоља у тијело оштећеног), може изазвати смрт оштећеног и да је то хтио.

Надаље, приговорима жалби оптуженог и његовог браниоца није доведена у сумњу ни правилност чињеничних утврђења првостепене пресуде нити закључак да радње оптуженог описане у тачки 2. изреке побијане пресуде, садрже битне елементе кривичног дјела недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја из члана 399. став 1. КЗ РС. Наиме, у погледу овог кривичног дјела, обе жалбе истичу да се предметна пушка „само водила на оптуженог“ али да ју је он, на инсистирање свог брата - оштећеног З., набавио за њега, да је оптужени сам рекао полицајцу да има војничку пушку коју је донио са села када је чуо за амнестију и оставио је у ормару у гаражи, те да је намјеравао да је преда полицијској станици. Међутим и по оцјени овог суда, чак и када би се прихватили као тачни изнесени наводи, оне не доведе у сумњу правилност закључка првостепеног суда да се у радњама оптуженог описане у тачки 2. изреке побијане пресуде, стичу сва обиљежја наведеног кривичног дјела. Ово стога што је један од модалитета извршења кривичног дјела недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја из члана 399. став 1. КЗ РС и „држање“, а из проведених доказа оптужбе, као и из исказа самог оптуженог датог на претресу пред првостепеним судом, произилази да је оптужени држао војничку полуаутоматску пушку калибра 7,62 мм, која спада у ватрено оружје, чије држање је забрањено према одредбама Закона о оружју и муницији, чиме су у потпуности остварени елементи бића овог кривичног дјела.

Стога овај суд налази да је чињенично стање у овој кривично правној ствари, утврђено и потпуно и правилно и на тако утврђено чињенично стање правилно је примјењен Кривични закон и радње оптуженог описане у тачки 1. изреке побијане пресуде, правилно су квалификовани као кривично дјело убиства из члана 148. став 1. КЗ РС, те његове радње описане у тачки 2. изреке пресуде, правилно су квалификоване као кривично дјело недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја из члана 399. став 1. КЗ РС.

Овај суд је испитао побијану пресуду и у погледу одлуке о казни, у вези са аргументима обе жалбе, којима се указује на олакшавајућу околност на страни оптуженог коју првостепени суд није уопште цијенио, а односи се на лоше здравствено стање оптуженог. Разматрајући изнесене жалбене приговоре, овај суд прихвата да првостепени суд није цијенио олакшавајућу околност на страни оптуженог, на коју указују жалбе, међутим, у ситуацији да је првостепени суд и цијенио наведену олакшавајућу околност, то по оцјени овог суда, не би утицало на изрицање мање казне од оне изречене побијаном

пресудом. Стога овај суд сматра да су утврђене казне затвора за свако кривично дјело појединачно, као и изречена јединствена казна затвора по првостепеној пресуди, у трајању од 12 (дванаест) година и 4 (четири) мјесеца, нужна и потребна мјера казне за остварење сврхе кажњавања, прописане одредбом члана 28. КЗ РС.

Жалбом оптуженог указује се на његову тешку материјалну ситуацију, при чему се посебно наглашава да је пензионер, да отплаћује кредит који је подигао ради свог лијечења и да има 100,00 КМ мјесечно трошкова за лијекове, због чега није у могућности да плати трошкове кривичног поступка.

У вези са истакнутим жалбеним приговорима оптуженог, овај суд указује на одредбе члана 99. став 4 ЗКП РС којима је предвиђена могућност да се оптужени, који је оглашен кривим, дјелимично или у цјелини ослободи трошкова кривичног поступка из члана 96. став 2. тачке а) до ж) истог закона, ако би њиховим плаћањем било доведено у питање издржавање оптуженог или лица које је дужан да издржава. Ове околности нису утврђене у току поступка пред првостепеним судом, нити је одбрана уз жалбе приложила доказе који поткрепљују наводе жалбе да би плаћањем трошкова кривичног поступка било доведено у питање издржавање оптуженог или да има лица које је оптужени дужан да издржава. Стога је првостепени суд правилно поступио када је оптуженог обавезао да те трошкове накнади. Та одлука је у складу са одредбом члана 99. став 1. ЗКП РС. Због тога су приговори које износи оптужени у жалби неосновани.

Коначно, овај суд наглашава да се у смислу одредбе члана 91. став 1. ЗКП РС, извршење пресуде у погледу трошкова кривичног поступка врши по одредбама које важе за извршни поступак.

Како из наведених разлога жалбе оптуженог и његовог браниоца нису основане, ваљало је те жалбе одбити као неосноване, на основу члана 327. ЗКП РС и првостепену пресуду потврдити.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић